T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/68
KARAR NO : 2024/236
KARAR TR : 03/06/2024

ÖZET: Trafik kazası neticesinde araçta meydana gelen hasar bedelinin, davacı sigorta şirketi tarafından davalılardan rücuen tahsili için yapılan ilamsız icra takibi sonrasında, İcrave İcra ve İflas Kanunu'nun 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının,aynı zamanda 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi de gözetilerekADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. Sig.A.Ş.
Vekili : Av. E.G
Davalılar : 1- Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı
2-Nilüfer Belediye Başkanlığı
3- Karayolları Genel Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkili şirket tarafından sigortalanan ...SBK ...plaka sayılı aracın, 16/07/2017 tarihinde Mudanya yolu Bursa istikametinde seyir halinde iken, BTSO tabelasına 50 metre kala sağ şeritte sürücüsünün direksiyon hakimiyetini kaybederek spin atan başka bir araca çarpmamak için ani fren yapmasıyla ve yoldaki kaygan sıvının (motor yağı) etkisiyle direksiyon hakimiyetini kaybedip ...JRU ...ve ...DM ...plakalı araçlara çarpması suretiyle yaralanmalı ve maddî hasarlı trafik kazası meydana geldiğini, kaza mahallinde 20 metrelik bölümde motor yağı olduğu ve asfalt kaplamanın kaygan olduğu, ...M ...plakalı otobüsün motor arızası sebebiyle yola yağ akıttığı ve sigortalı araç sürücüsünün herhangi bir kural ihlâlinin bulunmadığını, kaza nedeniyle müvekkili şirketin araç için sigortalısına 70.000 TL tazminat ödediğini, sovtaj bedeli düşüldükten sonra 21.500 TL alacağı kaldığını, davalı aleyhine Bursa 16. İcra Müdürlüğünün E.2017/14437 sayılı dosyası ile takip başlatıldığını ve davalıların haksız bir şekilde itiraz ettiğini ve takibin durduğunu, olayın meydana gelmesinde hizmet kusuru bulunan davalıların sorumlu olduğunu ileri sürerek, itirazın iptali ile takibin devamına, %20 icra inkar tazminatının davalılardan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Bursa 6. Asliye Hukuk Mahkemesi 28/11/20218 tarih ve E.2018/102, K.2018/1063 sayılı kararı** ile, hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idare aleyhine tam yargı davasının idari yargı yerinde açılması gerektiği gerekçesiyle davanın yargı yolu nedeniyle reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf başvurusunda bulunulmuş, Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesi 14/04/2021 tarih ve E.2021/147, K.2021/430 sayılı kararı ile, istinaf isteminin esastan reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...İncelenen dosya kapsamına göre; Davaya konu olayda, yolun bakım ve gözetim yükümlülüğünün gereği gibi yerine getirilmemiş olması nedeniyle kazanın meydana geldiği iddiası ile davalılar aleyhine husumet yöneltilmiştir. Yargı yolu kavramı, bir hukuk sisteminde, herhangi bir davanın o hukuk sistemine dahil yargı haklarından hangisinde bakılacağını ifade eder. Uyuşmazlığın hangi yargı kolunda bakılacağı hususu, davanın genel şartlarından olup Mahkemece resen dikkate alınması gerekir.*
>
> *Bir kamu hizmeti görmekle yükümlü davalı idarelere 2918 Sayılı KTK'nun 7 ve 10.maddelerinde; karayollarında mal ve can güvenliği yönünden gerekli işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırma görevleri verilmiş bulunmaktadır. Bu görevin 2918 sayılı Yasada verilmiş olması bunun ihlâli nedeniyle oluşacak zarardan dolayı idarenin Özel Hukuk hükümlerine tabi olacağı sonucunu doğurmaz. Hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idare aleyhine tam yargı davasının idari yargı yerinde açılması gereklidir (Yargıtay 17. H.D. 19/07/2018 gün ve 2015/13968 E. 2018/7301 K. Sayılı kararı). Bu gerekçe ile davanın yargı yolu nedeniyle reddine dair aşağıdaki karar verilmiştir.*
>
> *HÜKÜM:*
>
> *1-Davanın yargı yolu nedeniyle REDDİNE,..."*

3. Davacı vekili bu kez, davalıların hizmet kusuru nedeniyle meydana gelen trafik kazasından kaynaklanan ve sigortalıya ödenen 21.500 TL hasar bedelinin, ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalılardan tahsili istemiyle, idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4 . **Bursa 2. İdare Mahkemesi 08/01/2024 tarih ve E.2023/1974 sayılıkararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, görevli yargı merciinin belirlenmesinin istenilmesine karar vermiş ve dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dosyanın incelenmesinden; ...SBK ... plaka sayılı aracın karıştığı trafik kazasında, olayın meydana gelmesinde davalı idarelerin hizmet kusurunun bulunduğundan bahisle araçta meydana gelen ve sigortalıya ödenen 21.500,00-TL maddi zararın ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, davacı tarafından ilk olarak Bursa 16. İcra Müdürlüğünün 2017/14437 esas sayılı dosyasında takip başlatıldığı, söz konusu takibe itiraz edilmesi üzerine Bursa 6. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2018/102 esas sayılı dosyasında itirazın iptali davası açıldığı, anılan mahkemenin 28.11.2018 tarih ve E:2018/102, K:2018/1063 sayılı kararıyla uyuşmazlığın çözümündeidari yargının görevli olduğu gerekçesiyle yargı yolu nedeniyle davanın reddine karar verildiği, bahse konu karara karşı yapılan istinaf başvurusunun kesin olarak reddedilmesi üzerine de işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, itiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için 2004 sayılı Kanun'da iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, ikincisi ise 68, ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir. İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

Yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen mahkeme ile icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye hukuk mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının adli yargı yerinde görülmesi gerektiği açıktır.

Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 19.06.2023 tarih veE:2023/370, K:2023/426 sayılı kararı da bu yöndedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

5. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "*İcra daireleri*" başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 2/7/2012-6352/1 md.)
Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur"

6. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"İlamsız takip"* başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; "*Takip talebi ve muhtevası"* başlıklı 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş, "*Ödeme emri ve muhtevası*" başlıklı 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği belirtilmiş,Kanun'un 62-65. maddelerinde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş, 66. maddesinde, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

7. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "*Para borcu ve teminat için takip*" başlıklı 42. maddesi şöyledir:

"Bir paranın ödenmesine veya bir teminatın verilmesine dair olan cebri icralar takip talebiyle başlar ve haciz yoliyle veya rehnin paraya çevrilmesi yahut iflas suretiyle cereyan eder.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/8 md.) Yabancı devlet aleyhine ilamsız takip yoluna başvurulamaz.

(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/8 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/8 md.) İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz."

8. 2004 sayılı Kanun'un "*a) İtirazın iptali*" başlıklı67. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/2/1965-538/37 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/15 md.) Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

(Değişik: 9/11/1988-3494/1 md.) Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

(Mülga dördüncü fıkra: 17/7/2003-4949/103 md.)

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/11 md.) Bu Kanunda öngörülen icra inkar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve benzeri tazminatların tespitinde, takip talebi veya davadaki talep esas alınır."

9. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle değişik 110. maddesi şöyledir:

"İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

B. Yargı Kararı

11. 2918 sayılı Kanun'un 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." (26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN,'ın katılımlarıyla yapılan 03/06/2024 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesinin, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuru yaptığı, Kanun'un 14. maddesine göre olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğunun ileri sürülebilmesi için davanın *"tarafları, konusu ve sebebinin aynı"* olması koşulunun öngörüldüğü, buna göre; adli yargı yerinde aynı somut olay nedeniyle borçlunun itirazının iptali ile icra inkar tazminatına hükmedilmesi istemiyle; buna karşılık idari yargı yerinde rücuan tazminat davası açılmış ise de; ikinci davanın, ilk davada verilen karar doğrultusunda oluşturulduğu ve *"itirazın iptali ile icra inkar tazminatına hükmedilmesi*" istemi yönünden görev uyuşmazlığının doğduğu kanaatine varıldığından ve sonuçta Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hakim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilenYargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava,davalı idarelerin sorumluluk sahasındaki yolda meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sebebiyle oluşan hasar bedelinin tahsili amacıyla yürütülen icra takibine yapılan itirazın iptali ile icra inkar tazminatına hükmedilmesi istemiyle açılmıştır.

15. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, itiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için 2004 sayılı Kanun'da iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, ikincisi ise 68, ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir. İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

16. Yukarıda hükmü yazılı 67. maddeden, sözü edilen mahkeme ile icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının adli yargı yerinde görülmesi gerektiği açıktır.

17. Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. Kaldı ki davanın idarenin hizmet kusuru sonucu oluşan trafik kazasından kaynaklanan rücuan tazminat davası olarak kabulü halinde de, Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşik içtihatları gereği 2918 sayılı Kanun uyarınca açılan her türlü sorumluluk davalarında adli yargı görevlidir.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Bursa 6. Asliye Hukuk Mahkemesi 28/11/2018 tarih ve E.2018/102, K.2018/1063 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermek gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile,Bursa 6. Asliye Hukuk Mahkemesinin 28/11/2018 tarih ve E.2018/102, K.2018/1063 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/06/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN